

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/195

KARAR NO : 1983/672

ÖZET : 1402 sayılı yasanın 16/1.maddesi kapsamına giren suça ait davanın anılan yasa'nın 23.maddesi uyarınca askeri yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : İsmail Koç

O L A Y : Sanığın olay gecesini (21.9.1979) idaresindeki reno marka taksi ile Suşehri İlçesinin Aşağısarıca köyüne giderek tomar halinde "Emekçi Köylü Kardeş" başlıklı ve altında "Birlik Yolu" yazılı bildiri dağıtmaya başladığı, tanıklar tarafından arabanın plâkası tesbit olunarak jandarmaya haber verildiği ve bildirilerin dağıtıldığı yerlerden toplanmasına çalışıldığı, sanığın Erzincan ve Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığının emirlerine aykırı davrandığı iddiası ile Erzincan ve Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca eylemine uyan 1402 sayılı yasa'nın 16/1.maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

Erzurum-Kars ve Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi:8.5.1980 günü,1980/65-51 sayı ile;sanığa atılı suçun sıkıyönetim süresi içerisinde Sivas ilinde işlendiği,Sivas ilinden 20.2.1980 gününden itibaren sıkıyönetimin kaldırıldığı,1402 sayılı yasanın 23.maddesi gereğince davanın mahkemenin görevi dışında kaldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Suşehri Sulh Ceza Mahkemesi:Davayı mahkûmiyetle sonuçlandırmış, sanığın istemi üzerine konuyu inceleyen Yargıtay 7.Ceza Dairesi atılı suçun doğrudan doğruya sıkıyönetim yasasına ilişkin bir eylem niteliğinde bulunduğu, temas ettiği yasa maddesine göre davaya bakmanın sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevi içinde olduğu gözetilmeden duruşmaya devamla dava sonuçlandırılarak yazılı şekilde hüküm kurulmasını yerinde görmeyerek hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Suşehri Sulh Ceza Mahkemesi:9.9.1981 günü,1981/277-368 sayı ile;bozmaya uyarak mahkemenin görevsizliğine karar vermiştir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

Dosya C.Başsavcılığınca 1.3.1982 günlü, TM.2167 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

.../...

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve A. Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yaptığı 12.12.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazısı okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun askeri yargı yerinin görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanağa atılı suç, Sivas ilini de kapsamına alarak 13 ilde 26.12.1978 günü ilan edilen sıkıyönetimden sonra, yani sıkıyönetimin varlığı sırasında Sivas'a bağlı Şuşehrinde işlenmiştir.

Sanık hakkında Erzincan-Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığının dosya dizi:18 de yer alan 26.12.1978 günlü bildirisine aykırı davranmak suçundan dolayı, 1402 sayılı yasanın 16/1.maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle, sıkıyönetim komutanlığı askeri savcılığınca kamu davası açılmıştır. Ancak, yargılamanın sürdüğü sırada Sivas ilinde 20.2.1980 günü sıkıyönetimin kaldırılması üzerine dosyanın gönderildiği Erzurum-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesince 1402 sayılı yasanın 23.maddesine dayanılarak görevsizlik kararı verilmiştir.

Ancak, söz konusu 23.madde 1402 sayılı yasada 2301 sayılı yasa ile 19.9.1980 günü yapılan son değişiklikle "sıkıyönetimin kaldırılması durumunda, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte bulunan davalar sonuçlandırılmaya kadar bu mahkemelerin görev/^{ve} yetkileri devam eder." biçiminde değiştirilmiştir.

Mahkemelerin görevi ile ilgili yasa değişiklikleri kamu düzenine ilişkin olup, yargılamanın her evresinde gözönünde tutulmalıdır. Bu aşamada ise usule ilişkin yapılan sözkonusu yasa değişikliğinin Uyuşmazlığı inceleyen görevli ve yetkili yargı merciince değerlendirilmesi gerektiğinden, sıkıyönetim emirlerine aykırı davranmak gibi sıkıyönetim yasanının bünyesine ilişkin bir eyleme ait bu davanın, 1402 sayılı yasa'nın 23.maddesi uyarınca askeri yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Erzurum-Kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

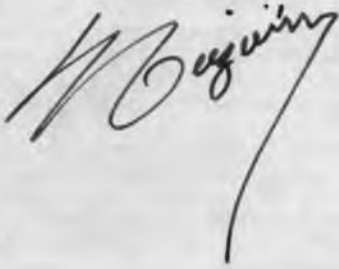
SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğince, bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 8.5.1980 günlü

.../...

1980/65-51 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 12.12.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

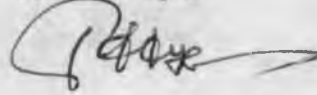
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat/Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

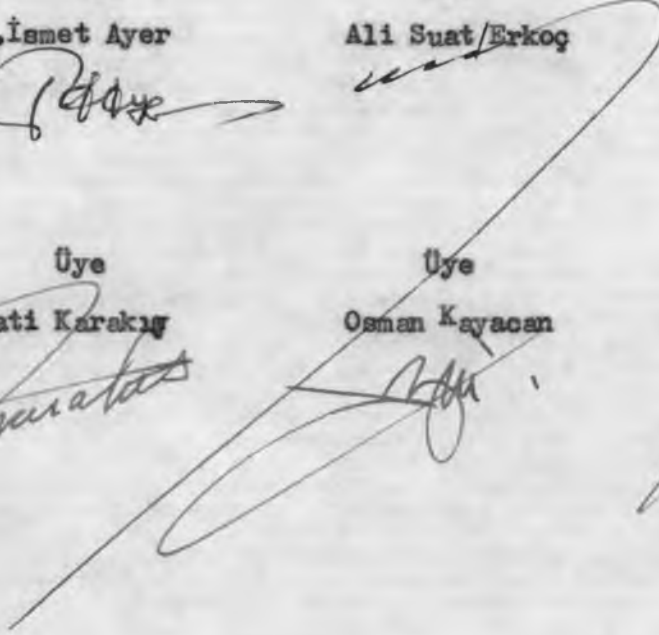
Üye

Necati Karakıy

Üye

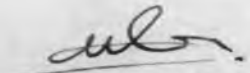
Osman Kayacan

Üye

A. Vahap Özseslen

10.1.1984

D/E